

Оксана ШПАК

РІДКІСНІ НАРОДНІ ДЕРЕВОРИТИ ЗІ ЗБІРОК ЛЬВОВА

Впродовж 12 грудня 2017 р. — 30 січня 2018 р. в Музеї етнографії та художнього промислу Інституту народознавства НАН України експонується виставка «Народний дереворит у художніх збірках Львова». На виставці представлено 125 творів народної гравюри з фондів збірок музеїв та бібліотек Львова: Музею етнографії та художнього промислу Інституту народознавства НАН України, Львівської національної наукової бібліотеки України ім. В. Стефаника, Національного музею у Львові імені Андрея Шептицького, Музею Українського католицького університету, Музею Львівської духовної семінарії Святого Духа, а також приватних колекцій.

Виставка презентує рідкісний і нині значною мірою вже втрачений, через недовговічність матеріалу, пласт народної художньої культури — дереворитні відбитки на папері, створені здебільшого невідомими майстрами впродовж XVII—XIX ст. у західноукраїнському регіоні та на українських етнічних теренах, які нині належать до Польщі. Такі твори найчастіше використовувалися як ікони для храмів і хатні образи, вшановувалися як пам'ятки з відбутих прощ і паломництв, а також слугували матеріалом для оздоблення стін. Завдяки тиражуванню, друковані образки були значно доступнішими, ніж мальовані ікони. Заекспонований масив графічних аркушів розкриває феномен народного деревориту у його іконографічній, стилістичній та функціональній різноманітності: дає можливість простежити розвиток східнохристиянської й західної іконографічної традиції, досягнути своєрідну художню мову творів, дізнатися про особливості побутування.

На виставці подано зразки народного деревориту, вклеєні між сторінками та на форзацах оправ давніх друкованих і рукописних книг, наклеєні на дошки та мальовану ікону, а також декоративні композиції — паперові колтрини. Творам народної гравюри (деревориту) властива дуже своєрідна, далека від академічних вимог «вченого» мистецтва, специфічна художня виразність. Свідченням того, що народний дереворит належить до цінних духовних надбань минулого і може дати творчий імпульс для сучасного мистецтва, є залучені до експозиції декілька робіт львівського художника Олександра Бриндікова, який пропонує нове прочитання традиційних технік і художніх прийомів.